

Βεροίας Παντελεήμων: Στην εποχή μας δεν γνωρίζουν βασικά στοιχεία της πίστης μας - Η άγνοια συνδυάζεται με απουσία από τη λειτουργική ζωή της Εκ-κλη-σίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας](#)

© Kosmas Karagiannis IMBNK

Η καθιερωμένη εσπερίδα των «Λ΄ Παυλείων» πραγματοποιήθηκε χθες για τους κατηχητές και τους κυκλάρχες της Ιεράς Μητρόπολης Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας, στον Ιερό Ναό των Αγίων Αναργύρων Βεροίας. Το φετινό θέμα ήταν «Λειτουργική κατήχηση».

Την εσπερίδα προλόγισε και παρουσίασε ο Αρχιμ. Παύλος Σταματάς, Αρχιερατικός Επίτροπος Αντιγονιδών και υπεύθυνος των κατηχητικών συνάξεων της Ιεράς μας Μητροπόλεως, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Βεροίας](#), Ναούσης και Καμpanίας κ. Παντελεήμων.

“Είναι, νομίζω, αυτονόητο ότι η κατήχησή μας δεν μπορεί να μην είναι συγχρόνως και «λειτουργική κατήχηση». Στην εποχή μας δυστυχώς, και αυτό είναι κάτι που δια-πιστώνουμε συχνά, οι άνθρωποι, και πολύ περισσότερο τα παιδιά και οι νέοι μας, δεν γνωρίζουν βασικά στοιχεία της πίστεώς μας και της ζωής της Εκκλησίας μας, τα οποία παλαιότερα θεωρούντο αυτονόη-τα. Δεν γνωρίζουν ακόμη και τι ακριβώς εορτάζουμε στις μεγάλες εορτές της Εκκλησίας μας. Και η άγνοια αυτή συνδυάζεται με την απουσία των ανθρώπων από τη θεία λειτουργία και γενικότερα από τη λειτουργική ζωή της Εκ-κλη-σίας. Δεν μετέχουν, γιατί δεν γνωρίζουν, και δεν γνωρίζουν, γιατί δεν μετέχουν”, είπε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων.

Πρώτος ομιλητής ήταν ο Πανιερώτατος **Μητροπολίτης Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος**, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «**Τα μυστήρια της Εκκλησίας**» και **δεύτερος ομιλητής ήταν ο Ιεροκήρυκας Αρχιμ. Μιχαήλ Σαντοριναίος**, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «**Προσευχή και κατήχηση και η δι’ αυτών παιδαγωγία προς τον εκκλησιασμό**».

Όλοι οι συμμετέχοντες έλαβαν το νέο πόνημα του Μητροπολίτου Φαναρίου κ. Αγαθαγγέλου με τίτλο: «**Μικρό εισοδικό στα μυστήρια της Εκκλησίας**» και έτυχαν της φιλοξενίας της ενορίας των Αγίων Αναργύρων.

Ο χαιρετισμός του Μητροπολίτη Βεροίας

Ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων προσέφερε τα αναμνηστικά των «Λ΄ Παυλείων» στους εκλεκτούς ομιλητές και εξέφρασε τις ευχαριστίες του για την ανταπόκριση στην πρόσκληση της Ιεράς Μητροπόλεως, λέγοντας μεταξύ άλλων: Για ακόμη μία φορά ο πρωτοκο-ρυφαίος απόστολος Παῦλος, ο ιδρυτής τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, εὐρίσκεται στό ἐπίκεντρο τῆς προσοχῆς μας, τοῦ ἐνδιαφέροντός μας καί τῆς ζωῆς μας μέ τά Λ΄ Παύλεια, τά ὁποῖα διορ-γά-νωσε καί πραγματοποιεῖ φέτος ἡ Ἱερά μας Μητρόπολη.

Τό πρόγραμμα τῶν Λ΄ Παυλείων, πού ἔχουν ὡς θέμα «Ἡ λειτουρ-γική ζωή τῆς Ἐκκλησίας», περι-λαμβάνει πλῆθος ἐκδηλώσεων καί Ἡμερίδων, ἀπό τίς ὁποῖες ἀσφα-λῶς δέν θά μποροῦσε νά λείπει καί ἡ καθιερωμένη Ἐσπερίδα τῶν κατη-χητῶν καί τῶν κατηχητριῶν, τῶν κυκλαρχῶν καί τῶν κυκλαρ-χισσῶν τῆς Ἱεράς μας Μητροπό-λεως, καθώς ἐσεῖς ἀποτελεῖτε τούς στενοὺς συνεργάτες μας στό ἔργο τῆς κατηχήσεως τῶν παιδιῶν, τῶν νέων μας ἀλλά καί τῶν μεγαλυτέ-ρων ἀδελφῶν μας.

Χρησιμοποιώντας τόν ὄρο κατή-χηση πολλοί μποροῦν νά νομίζουν ὅτι ταυτίζεται μέ τή διδασκαλία τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως καί τῆς Ἐκκλησίας μας, τίς ὁποῖες ὀφείλει νά γνωρίζει ὁ κάθε πιστός. Νά τόν ταυτίζουν, δηλαδή, μέ μα-θή-ματα καί θεωρητικές γνώσεις ἐπί συγκεκριμένων θεμάτων.

Ἡ ἀντίληψη ὅμως αὐτή δέν εἶναι ἀπλῶς λανθασμένη ἀλλά θά μπο-ροῦσα νά πῶ εἶναι καί ἐπικίνδυνη. Ἀσφαλῶς ἡ κατήχηση περιλαμβάνει καί τή διδασκαλία. Τίς βασικές ἀρχές τῆς πίστεώς μας, τά δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά καί τήν ἱστορία τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώ-που, τή ζωή τοῦ Κυρίου, τῆς Ὑπε-ραγίας Θεοτόκου καί τῶν ἀγίων μας. Τό ζητούμενο ὅμως δέν εἶναι μόνο ἡ γνώση. Δέν εἶναι νά τά γνωρίζουν ὅσοι παρακολουθοῦν τούς κύκλους μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τά κατηχητικά μαθή-ματα ὅλα αὐτά θεωρητικά, γιατί ἂν ἀποβλέπουμε στήν ἀπλή γνώση, ἀφενός σύντομα μπορεῖ νά τήν ξεχάσουν καί ἀφετέρου μπορεῖ κά-ποιοι νά τήν βρίσκουν κου-ραστική ἢ καί χωρίς σκοπιμότητα. Αὐτό φυσικά δέν σημαίνει ὅτι θά πρέπει νά τήν καταργήσουμε.

Ὁ σκοπός τῆς κατηχήσεως εἶναι νά βοηθήσουμε τούς ἀδελφούς μας, μικρότερους ἢ μεγαλύτερους στήν ἡλικία, νά γίνουν συνειδητά μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας. Νά τούς βοηθήσουμε νά κατανοήσουν ὅτι τό ζητούμενο εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ζωή καί αὐτό πρέπει νά ἐπιδιώ-κου-με ὅλοι μας. Καί ἡ ἐν Χριστῷ ζωή δέν εἶναι θεωρητική γνώση μόνο. Εἶναι βίωμα, εἶναι ζωή, εἶναι ἐμπει-ρία, εἶναι χάρη τοῦ Θεοῦ.

Δέν άρκει νά μάθουμε μόνο για τόν Θεό, αλλά νά τόν αισθανθοϋμε και νά τόν ζήσουμε. Αυτό είναι τό ζητούμενο. Γι' αυτό στην Όρθό-δο-ξη Έκκλησία δέν μιλοϋμε μόνο για τήν Άγία Γραφή αλλά και για τήν ιερά παράδοση, για τήν έμπει-ρία τών άγιων. Γι' αυτό λέμε «γεύσα-σθε και ίδετε ότι χρηστός ό Κύ-ριος». Γι' αυτό έχουμε τίς ιερές άκολουθίες, τά ιερά μυστήρια, όλη τή λειτουργική ζωή τής Έκκλη-σίας, και δέν έχουμε μόνο κή-ρυγ-μα, όπως συμβαίνει σε άλλες όμο-λογίες.

Ή ζωή τοϋ πιστοϋ και ό πνευμα-τικός άγώνας για τήν έν Χριστῶ ζωή δέν νοεΐται μόνο ως γνώση. Άλλωστε ό άνθρωπος δέν είναι μόνο νοϋς, είναι και ψυχή και σῶ-μα, και αυτά μετέχουν έξίσου στην προσπάθεια τοϋ ανθρώπου για άγια-σμό. Και δέν νοεΐται άγιασμός, δέν νοεΐται πνευματική προσπά-θεια, δέν νοεΐται ό,τιδήποτε στην ζωή μας χωρίς τή χάρη τοϋ Θεοϋ. «Χωρίς έμοϋ οϋ δύνασθε ποιείν οϋδέν», ειπε ό ίδιος ό Χριστός στους μαθητές του.

Ή Έκκλησία μας μάς προσφέρει αυτή τή χάρη τοϋ Θεοϋ, τήν όποία έχουμε ανάγκη και τήν όποία θά πρέπει νά έπιζητοϋμε μέσα από τά μυστήρια τής Έκκλησίας μας και μέσα από τή λειτουργική της ζωή.

Τή σημασία τής χάριτος μπορούμε νά τήν κατανοήσουμε εύκολα, αν σκεφθοϋμε τήν έορτή, τήν όποία θά έορτάσουμε σε λίγες ήμέρες, τήν έορτή τής Πεντηκοστής, κατά τήν όποία κατήλθε κατά τήν ύπό-σχεση τοϋ Κυρίου τό Άγιο Πνεϋμα «έπί τούς άγιους μαθητάς και άπο-στόλους» του.

Οι μαθητές τοϋ Χριστοϋ είχαν τή θεωρητική γνώση. Εΐχαν ζήσει κο-ντά στον Χριστό. Τόν είχαν άκού-σει νά διδάσκει. Τόν είχαν δεΐ νά θαυ-ματουργεί. Γνώριζαν δηλαδή όλα αυτά τά όποία θά έπρεπε, για νά κηρύξουν σε όλη τήν οίκουμένη. Δέν είχαν όμως άκόμη τή χάρη, αυτή πού τούς άλλοίωσε πνευματι-κά και ψυχικά. Αυτή πού τούς έκα-νε νά κατανοήσουν όσα είχαν δεΐ και άκούσει επί τρία χρόνια. Αυτή πού τούς ένίσχυσε νά άντέ-ξουν και τούς πειρασμούς και τούς διωγμούς και τά πάντα. Αυτή πού τούς μετέβαλε από άλιεις ιχθύων σε άλιεις άνθρωπων και από ταπει-νούς και άγραμμάτους σε φωστή-ρες τοϋ κόσμου.

Εΐναι, νομίζω, αυτόνοήτο ότι ή κατήχησή μας δέν μπορεί νά μήν είναι συγχρόνως και «λειτουργική κατήχηση». Στην έποχή μας δυστυ-χῶς, και αυτό είναι κάτι πού δια-πιστώνουμε συχνά, οι άνθρωποι, και πολύ περισσότερο τά παιδιά και οι νέοι μας, δέν γνωρίζουν βασικά στοιχειά τής πίστεώς μας και τής ζωής τής Έκκλησίας μας, τά όποία παλαιότερα θεωροϋντο αυτόνοή-τα. Δέν γνωρίζουν άκόμη και τί ακριβῶς έορτάζουμε στις μεγάλες έορτές τής Έκκλησίας μας. Και ή άγνοια αυτή συνδυάζεται μέ τήν άπουσία τών ανθρώπων από τή θεία λειτουργία και γενικότερα από τή λειτουργική ζωή τής Έκ-κλη-σίας. Δέν μετέχουν, γιατί δέν γνωρίζουν,

καί δέν γνωρίζουν, γιατί δέν μετέχουν.

Γι' αυτό έχουμε ανάγκη από κα-τή-χηση ή όποια, άφενός θά παρ-ου-σιά-ζει και θά γνωρίζει και στά παιδιά και στους νέους τών κατηχητικών και τών νεανικών συναντήσεων, αλλά και στους ενήλικες άδελφούς μας πού παρακολουθούν τους κύ-κλους μελέτης Άγίας Γραφής και τά έσπερινά κηρύγματα, τή λει-τουρ-γική ζωή τής Έκκλησίας, άλ-λά και άφετέ-ρου θά προσφέρει ευ-καιρίες κοινής συμμετοχής στη λειτουργική ζωή τής Έκκλησίας μας.

Μέ αυτή τή συμμετοχή και θά κατανοούν περισσότερο τις άρχές τής πίστεως και ό,τι άλλο περιλαμ-βάνουν τά κατηχητικά μαθήματα, αλλά και θά άποκτούν προσωπική έμπειρία και μέθεξη στη ζωή τής Έκκλησίας μας, θά λαμβάνουν τή χάρη του Θεού και θά φωτίζονται από αυτήν, ώστε νά κατανοούν όσα άκοϋν όχι μόνο διανοητικά αλλά και ούσιαστικά.

Και όταν κατανοούν τί συμβαίνει στη θεία λατρεία, όταν βλέπουν τόν πλοϋτο της και αισθάνονται τή χαρά πού προσφέρει ή χάρη του Θεού στην ψυχή του ανθρώπου, τότε θά έπιθυμούν άκόμη περισσό-τερο νά μετέχουν σ' αυτήν και θά ώφελούνται από αυτήν τή μετοχή στην πνευματική τους ζωή.

Η λειτουργική ζωή άποτελεί βα-σικό και άναπόσπαστο τμήμα τής ζωής τής Έκκλησίας μας και τής έν Χριστώ ζωής του πιστού και έπο-μένως δέν μπορεί νά μήν άποτελεί και μέρος τής κατηχήσεως πού προσ-φέρει ή Έκκλησία στά μέλη της κάθε ήλικίας.

Η λειτουργική κατήχηση προσ-φέ-ρει, άλλωστε, και στους κατη-χητές ένα μέσο κατηχήσεως πολύ πρόσφορο, γιατί θέτει στη διάθεση του κατηχητου παραστατικά μέσα πού πολλές φορές άναζητᾶ αλλά δέν μπορεί νά βρεῖ.

Μέσα στον ναό και μέσα στη θεία λατρεία μπορεί νά γνωρίσουν τά παιδιά αλλά και οί μεγαλύτεροι άδελφοί μας τή ζωή του Χριστου και τών άγίων μας, νά γνωρίσουν τους μεγάλους αλλά και τους τοπικούς άγίους, νά κατανοήσουν εύκολότερα τά μυστήρια, αλλά και τό νόημα τής θείας Λειτουργίας και πολύ περισσότερο του κατ' έξοχήν μυστηρίου τής θείας Εύχαριστίας.

Κατανοούν άκόμη καλύτερα τό νόημα πού έχουν οί καθημερινές άκολουθίες τής Έκκλησίας, ό όρ-θρος, ό έσπερινός, τό άπόδειπνο, αλλά και οί ευκαιριακές άκολουθίες, οί χαιρε-τισμοί και οί παρακλήσεις τής Πα-ναγίας μας, τό ιερό ευχέλαιο και όλα όσα συναπαρτίζουν τή λει-τουρ-γική ζωή τής Έκκλησίας.

Γι' αυτό και χρειάζεται νά συνδυ-ά-ζουμε όσα λέμε για τή θεία λα-τρεία, για τά ιερά μυστήρια τής Έκ-κλησίας μας, μέ τή συμμετοχή όσων παρακολουθούν τά κατηχητικά και τους κύκλους μελέτης τής Άγίας Γραφής μέ τήν κοινή λει-τουρ-γική ζωή. Έτσι τά παιδιά και οί νέοι θά

έξοικειωθούν μέ αύτή καί θά στηρίζονται καί θά άναπαύ-ονται σέ αύτήν, καί δέν άποκλεί-εται νά παρακινήσουν καί τήν οίκογένειά τους, τούς γονείς ή τά άδέλφια τους, πού μπορεί νά μήν έκκλησιάζονται, νά συμμετέχουν.

Τό ίδιο ισχύει φυσικά καί για τούς μεγαλύτερους άδελφούς μας, οί όποιοι, όταν μέ τή λειτουργική κατήχηση καί μέ τή συμμετοχή τους στή θεία λατρεία κατανοή-σουν περισσότερο καί αισθανθούν τή χάρη του Θεού περισσότερο, μπορεί νά γίνουν άφορμή για νά πλησιάσουν στή λειτουργική ζωή τής Έκκλησίας καί ο σύζυγος ή ή σύζυγός τους, τά παιδιά τους ή τά έγγόνια τους. Έτσι καί στίς δύο περιπτώσεις ή ώφέλεια θά είναι διπλή.

Γιά νά έχει όμως άποτέλεσμα αύτή ή προσπάθεια ύπάρχει καί μία άπαραίτητη προϋπόθεση. Αύτή είναι νά ζούμε πρώτα έμείς οί ίδιοι, οί κατηχητές καί οί κυκλάρχες, μέ-σα στή λειτουργική ζωή τής Έκ-κλησίας μας, γιατί αυτό καί θά μάς βοηθήσει νά μιλήσουμε γνωρίζο-ντας άπό προσωπική έμπειρία τή λειτουργική ζωή καί τά όφέλη της στή ζωή μας καί ειδικότερα στήν πνευματική ζωή, αλλά καί νά καθο-δηγήσου-με τούς νέους μας καί όλους τούς άδελφούς μας δίδοντας καί μέ τή ζωή μας τό παράδειγμα.

Φέτος έχουμε τή χαρά νά έχουμε ως όμιλητές στήν Έσπερίδα τών κα-τηχητών καί τών κυκλαρχών τής Ίερᾶς μας Μητροπόλεως δύο έκλεκτούς όμιλητές, οί όποιοι δια-θέ-τουν μακροχρόνια πείρα στόν το-μέα του κατηχητικού έργου τής Έκκλησίας μας.

Είναι ο Πανιερώτατος Μητροπο-λίτης Φαναρίου κ. Άγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τής Άποστο-λικής Διακονίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, ο όποιος άσχολήθηκε συστηματικά μέ τό κατηχητικό έρ-γο άπό διάφορες θέσεις ευθύνης, τόσο ως κληρικός τής Ίερᾶς Μη-τρο-πόλεως Θηβών καί Λεβαδειάς, άπό όπου ξεκίνησε τήν ιερατική πορεία του, όσο καί ως γραμματέας τής Ίερᾶς Συνόδου καί ως Γενικός Διευθυντής τής Άποστολικής Δια-κονίας άπό τό 2001 καί ως Μη-τροπολίτης, συμβάλλοντας σημα-ντι-κά καί μέ πολλούς τρόπους καί στήν προαγωγή του έργου τής κα-τη-χήσεως μέ τίς έκδόσεις τής Άπο-στολικής Διακονίας.

Τό θέμα πού θά μάς άναπτύξει σήμερα είναι «Τά μυστήρια τής Έκκλησίας» καί θά μάς παρουσιάσει καί τό νέο του έργο μέ τίτλο «Μικρό είσοδικό στά μυστήρια τής Έκκλησίας μας». Τό βιβλίο είναι ένα κατηχητικό βιβλίο καί κυκλοφόρησε πολύ πρόσφατα.

Τόν εύχαριστώ άπό καρδιάς, γιατί μέ πολλή άγάπη δέχθηκε τήν πρόσ-κληση τής

Ἱερᾶς μας Μητροπό-λεως καί παρά τίς πολλές, ὅπως γνω-ρίζω, ὑποχρεώσεις του, ὑπε-βλή-θη στόν κόπο νά ἔλθει στή Βέροια καί νά μᾶς ὁμιλήσει ἀπόψε.

Ὁ δεύτερος ὁμιλητής μας εἶναι ὁ πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμαν-δρί-της π. Μιχαήλ Σαντοριναῖος, ἱερο-κήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, καί αὐτός μέ μακρά ἐμπειρία στό ἔργο τῶν κατηχητι-κῶν καί τῶν κύκλων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καί θά μᾶς μιλήσει μέ θέμα: «Προσευχή καί κατήχηση καί ἡ δι' αὐτῆς παιδαγωγία πρὸς τόν ἐκκλησιασμό».

Τόν εὐχαριστῶ καί ἐκεῖνον θερμά γιά τή θετική ἀνταπόκρισή του στήν πρόσκλησή μας καί γιά τόν κόπο του.

Τούς καλωσορίζω καί τούς δύο μέ πολλή ἀγά-πη, εὐγνωμοσύνη καί τιμή στήν Ἱερά μας Μητρόπολη καί στή Βέροια καί ἀναμένουμε μέ ιδιαίτερη χαρά νά ἀκούσουμε ὅσα θά μᾶς πεῖ ἡ ἀγάπη τους.

